

Keerpunt in werkgelegenheid: kleine banengroei in 2015

In 2015 is de werkgelegenheid in Nederland met 7.500 banen (0,1%) toegenomen. Na 3 jaren op rij waarin de werkgelegenheid afnam, is dit een duidelijk teken van de herstellende arbeidsmarkt. Dit blijkt uit cijfers van LISA, het landelijk databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaalde arbeid wordt verricht. Met het onderzoek is de 20^e jaargang voltooid, waarmee een unieke datareeks van 2 decennia aan landelijke werkgelegenheidsinformatie is ontstaan.

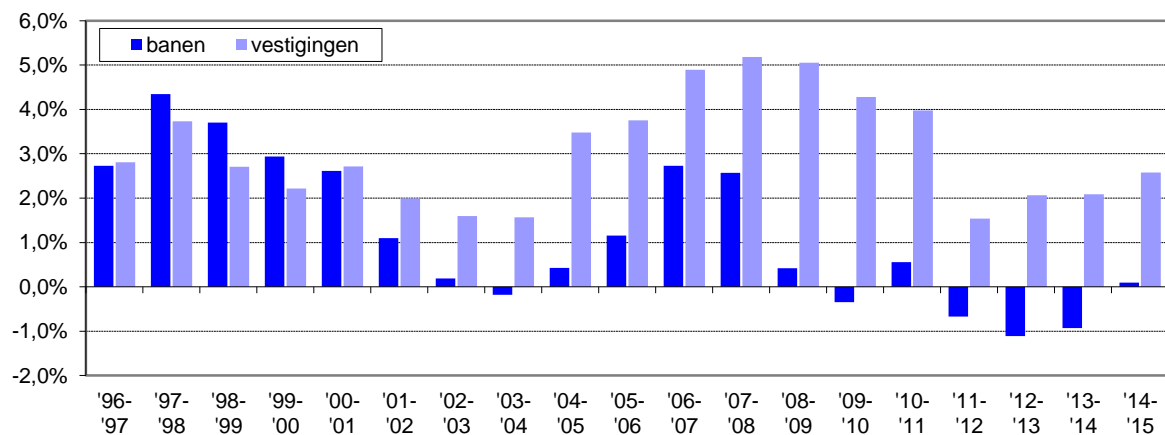
Werkgelegenheid stabiliseert

Ten opzichte van 2014 is het aantal banen licht gegroeid met 7.500 en dat betekent een stijging met 0,1%. De groei is erg klein, maar wel een belangrijk keerpunt ten opzichte van de afgelopen jaren van banenverlies. Nooit eerder in de afgelopen 20 jaar was het jaarlijkse banenverlies zo groot als tussen 2011 en 2014. In totaal gingen in die periode bijna 170 duizend banen verloren. Met de kleine groei lijkt de arbeidsmarkt zich te stabiliseren en zijn er gunstige economische voortekens voor meer groei in het komende jaar. Het totaal aantal banen in Nederland in 2015 is 7,9 miljoen.

Het aantal vestigingen blijft toenemen. Deze groei wordt vooral veroorzaakt door een aanhoudend groot aantal mensen dat voor zichzelf begint. Hierdoor is de ontwikkeling van het aantal vestigingen al geruime tijd positiever dan het aantal banen. Het aantal vestigingen van bedrijven en instellingen in 2015 bedraagt ruim 1,3 miljoen. Ruim 67% van alle vestigingen hebben slechts 1 werkzaam persoon (eenmanszaken, zzp'ers, free-lancers, kleine zelfstandigen).

Grafiek 1

Ontwikkeling banen en vestigingen sinds 1996.

Bron: LISA 2015

Voor het eerst in 20 jaar positievere banenontwikkeling onder mannen dan vrouwen

Sinds 1996 liep de ontwikkeling van banen onder vrouwen altijd voor op de mannen. Aan deze nivellerende beweging is vorig jaar een eind gekomen: het aantal banen onder mannen nam toe met 0,3%. Onder vrouwen daalde het aantal banen met 0,1%. De ontwikkeling van het aantal banen onder mannen reageert sterker op de ontwikkeling van de economie. Het heeft er enerzijds mee te maken dat mannen sterker

vertegenwoordigd zijn in conjunctuurgevoelige sectoren. Anderzijds duurt een terugkeer op de arbeidsmarkt bij vrouwen gemiddeld langer, wat een verband heeft met het ouderschap.

Minder werkgelegenheidsdaling bij kleine banen

Bij de meting van de werkgelegenheid wordt ook onderscheid gemaakt naar het gemiddeld aantal gewerkte uren per week. Banen van minder dan 12 uur worden kleine banen genoemd, vanaf 12 uur wordt van grote banen gesproken. In totaal is 85% van alle banen een grote baan. Het aantal grote banen is tussen 2014 en 2015 met 0,1% (6.700 banen) toegenomen. Het aantal kleine banen is ook met 0,1% toegenomen (800 banen). De ontwikkeling tussen mannen en vrouwen wat betreft grote banen is gelijk. Bij kleine banen is er juist wel een verschil: onder mannen is er sprake van een groei van 1,6% (7.700 banen), onder vrouwen een daling van 1% (6.900 banen).

Meeste banengroei in horeca en informatie & communicatie en opnieuw groot banenverlies in de zorg

In 2015 zijn de sectorale verschillen in werkgelegenheidsontwikkeling groot: De sector horeca (3,8%) en informatie & communicatie (3,9%) lieten relatief de meeste banengroei zien. De zorgsector had de grootste relatieve daling met een afname van 1,5%, na een eerdere daling van 1,4% in 2014. De bouwsector was in 2014 nog de grootste daler, maar presteerde ondanks een banenafname van 1,0% in 2015 aanzienlijk beter dan voorgaande jaren.

Tabel 1

Aantal vestigingen en banen in Nederland naar sector (2015).

Sector	Vestigingen absoluut	banen			
		absoluut	% van totaal	Groei abs. 2014/2015	Groei % 2014/2015
landbouw & visserij	73.580	209.960	2,6%	-2.540	-1,2%
industrie	57.420	862.420	10,8%	-690	-0,1%
bouw	131.340	422.380	5,3%	-4.170	-1,0%
handel	244.760	1.421.220	17,8%	8.910	0,6%
transport	32.840	398.450	5,0%	-10.500	-2,6%
horeca	52.710	376.800	4,7%	13.720	3,8%
informatie & communicatie	72.520	279.030	3,5%	10.350	3,9%
financiële instellingen	15.920	218.800	2,7%	-3.190	-1,4%
zakelijke diensten	334.180	1.179.920	14,8%	9.080	0,8%
overheid	3.380	431.110	5,4%	-250	-0,1%
onderwijs	59.260	533.810	6,7%	3.000	0,6%
zorg	121.750	1.284.150	16,1%	-20.150	-1,5%
cultuur & recreatie	75.630	190.160	2,4%	3.120	1,7%
overige diensten	77.880	176.860	2,2%	800	0,5%
Nederland	1.353.170	7.985.040	100%	7.500	0,1%

De banengroei bij de horeca vindt hoofdzakelijk plaats bij de eventcatering. Daar staat een daling van het aantal banen bij cafés tegenover. Het verschil wijst op een verschuiving in voorkeuren m.b.t. vrijetijdsbesteding. In de sector informatie en communicatie is er vooral een stijging van het aantal banen in advisering op het gebied van informatietechnologie. Een daling is er in deze sector met name bij uitgeverijen van tijdschriften en bij persagentschappen en ook bij draadgebonden telecommunicatie. De ontwikkelingen geven hetzelfde beeld als vorig jaar. De daling van de werkgelegenheid doet zich in de zorg vooral voor in maatschappelijke opvang met overnachting.

Grote regionale verschillen in ontwikkeling werkgelegenheid

De regionale verschillen in werkgelegenheidsontwikkeling zijn divers. Groot-Amsterdam heeft de grootste groei met 2,5%. Zuidoost-Friesland heeft een groei van 1,2% en Zuidwest-Gelderland en Zuidwest-Overijssel elk een groei van 1,1%. De grootste daling vinden we in de periferie: in Midden-Limburg daalt het aantal banen het meest (-2,1%), gevolgd door Oost-Groningen (-1,9%) en Zuidoost-Drenthe (-1,8%) (zie figuur 1).

Figuur 1

Werkgelegenheidsontwikkeling 2014-2015 per COROP-regio.

De regionale verschillen kunnen voor een deel worden verklaard door de economische structuur. Zo zijn in Groot-Amsterdam de sectoren horeca, informatie & communicatie bovengemiddeld vertegenwoordigd en deze sectoren laten landelijk banengroei zien. In de perifere gebieden zijn de zorg en industrie oververtegenwoordigd. Het is echter niet zo dat sectoren die het landelijk goed doen ook in alle regio's bovengemiddeld presteren. Dat geldt bijvoorbeeld voor Midden-Limburg, die in de twee sectoren die landelijk de meeste banengroei laten zien met een klein banenverlies geconfronteerd worden. De werkgelegenheidsontwikkeling in de horeca was in Groot-Amsterdam aanzienlijk beter dan in de perifere gebieden. Dat houdt verband met de positieve ontwikkelingen in de eventcatering die sterker vertegenwoordigd is in de grootstedelijke gebieden. De positieve ontwikkeling in Groot-Amsterdam als geheel betekent voor Noord-Holland dat deze provincie als enige meer werkgelegenheid kent dan in 2011.

Toelichting:

LISA is een databestand met gegevens vanaf 1996 over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. De kerngegevens per vestiging hebben een ruimtelijke component (locatie) en een sociaal-economische component (werkgelegenheid en economische activiteit). Niet alleen omdat ook vestigingen van de overheid, het onderwijs, de gezondheidszorg en de vrije beroepsbeoefenaars in LISA zijn opgenomen, is dit bestand uniek in zijn soort, maar ook omdat cijfers beschikbaar zijn tot op een zeer laag aggregatieniveau: wijk, buurt en bedrijventerrein. LISA wordt gebruikt door overheden, onderzoeksbureaus en kennisinstellingen ten behoeve van beleid op het gebied van o.a. milieu, veiligheid en regionale economie. Het LISA-bestand is voorzien van de Standaard Bedrijfsindeling SBI 2008. Sinds 2011 is het LISA-bestand bovendien voorzien van informatie uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), zoals xy-coördinaten. Meer informatie kunt u vinden op www.lisa.nl of u kunt contact opnemen met dhr. G. Huijgen (tel. 053-4825080) van de LISA Projectorganisatie.